

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 12 Grudnia r. s. 1827 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 2 grudnia.

(Journal de St. Petersburg.)

JEGO CESARSKA MOŚĆ raczył wydać, pod d. 20 listopada, do J. K. W. Xiążęcia *Alexandra Wirtemberskiego*, naczelnie zarządzającego dróg komunikacyi, następnym reskrypt:

Czytałem z zupełnym zadowoleniem raport W. K. W. pod d. 16 b. m. o odbytej inspekcji dróg komunikacyi, równie jak robot około kanału Windawskiego, i o środkach, których W. K. W. użyć zamierzasz ku polepszeniu żeglugi na Dzwinię zachodniej.

Czuję prawdziwe ukontentowanie woświadczeniu W. K. W. Mojej zupełnej wdzięczności, za szczególniejszą Jego troskliwość o to wszystko, co należy do dobra kraju, a której W. K. W. dałeś w tém nowy łowód.

W. K. W. przedstawisz Mi tych z podwładnych, którzy przez znakomite swe prace, czynność i gorliwość w służbie, nabyli prawa do Jego świadectwa.

(podpisano): NIKOŁAJ.

(z Pszczoly Północney.)

NAYJAŚNIYSZY CESARZ JEGOMOŚĆ, na zaświadczeniu P. Ministra Oświecenia Narodowego, uszczęśliwił autora Grammatyk Rossyjskich, Radcę Kolegijalnego *Grecza*, Naymiłosciwszém dozwoleńiem poświęcenia jednej z nich (obszerney) JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, a drugiej (praktyczney, zastosowanej do uczenia się) JEGO CESARSKIEJ WYSOKOŚCI Następcy Tronu Wszech Rossy. — NAYJAŚNIEYSZA CESARZOWA ALEXANDRA FEDOROWNA, przyjąwszy łaskawie ofiarowany SOBIE od autora egzemplarz tych książek, naymiłosciwiej udarowała go kosztownym pierścieniem brylantowym.

— Donoszą z Kronsztadtu: „D. 14 listopada, port nasz pokrył się lodem, a nazajutrz zaczęli pieszo przechodzić z *Oranienbaum*. D. 19 ukazały się pierwsze sanki z tego miasta. Bandera, powiewająca na twierdzy przez cały czas żeglugi, spuszczoną została d. 17. Wywieszono ją w tym roku d. 5 kwietnia. Ostatnie trzy okręty weszły do portu d. 11 listopada. Wszystkich przyszło w tym roku 1246. D. 18 uyrzano wśród lodów o 12 wiorst od Kronsztadtu, okręt angielski trzymasztowy; lecz później stracono go z oczu, gdyż zapewne wrócił się, nie mogąc wejść do portu. Zazimowało tu 36 okrętów, a w St. Petersburgu 15.

— Donoszą z Rygi pod d. 21 listopada, że tam Dźwina stanęła, a żegluga przerwana została. Przysłała Pernowska zamarzła d. 14.

Port-Petropawłowski (w Kamczatce) d. 2 lipca.

(z Pszczoly Północney.)

Angielska szalupa wojenna *Blessom*, pod dowództwem Kapitana *Biczi*, przybyła tu d. 22 czerwca. Zeszłego lata, wypływając na morze ledowate, doszła była do 71° 26' szer. półn. a 156° długości, na zachód względem Grynicz. D. 3 października wróciła na południe; wstępowała do portu s. Franciszka w Kalifornii, a potem do Makao. Tego lata znowu wyrusza do zateki Beryogowskiej, dla połączenia się z kapitanem Franklinem.

— Donoszą także z Petropawłowska (wyróża gazeta *Journal de St. Petersburg*) pod d. 30 lipca: „D. 27 b. m. czarna i bardzo gęsta chmura, którą postrzeżono o godzinie 4 zrana, nad wygasłym wółkanem Awacza, wyrzuciła, przesuując się ponad miastem, rześisty piasek, który padał do godziny 4 z południa, a po nim nastąpił deszcz prawdziwy, lecz drobny z piaskiem, jak pył, delikatnym zmieszany. Mocny zapach saletry, rozlany w atmosferze, za ledwo pół-godziny na otwartem dozwalał zostawać powietrzu. D. 28, o godzinie 3 z południa, a d. 29 o godzinie 7 zrana, słyszano bardzo silne detonacye. Chmury i pył tak dalece zaćmiewały powietrze, że musiano zapalać świece o godzinie 6 wieczorem, deszcz zupełnie ustał nazajutrz o południu, lecz góra jeszcze jakąś mgłą zdawała się być okryta; dziś (d. 30) horyzont całkiem się wyjaśnił. Żaden z naydawniejszych mieszkańców nie pamięta podobnego zdarzenia, a wszyscy rozumieją, że góra Awacza zapadła.

Stawropol (w obwodzie Kaukazkim).

(z Pszczoly Północney.)

D. 12 października zaczął się tu jarmark Pokrowski, na który zjeżdżają się kupcy, po większej części Dońscy z Nowo-Czerkaska i Ormiańscy z Nachiczewanu, jako też z Mozdoku; lecz terazniejszego zjazdu, było ze dwadzieścia kramów z gubernii wielko-rossyjskich; w tej liczbie jeden kupca Moskiewskiego *Szanina* z towarami damskimi, i jeden z Woroneża, kupca *Kaszki* na z książkami, rycinami i fortepianami; obadwa nie mogą użalać się na zły odbyt swoich towarów. Publiczność Stawropolska, od czasu utworzenia obwodu w tém mieście, ustawicznie pomnaża się przybywającymi z Rossyji urzędnikami z familiami; przy czém delikatniejsze życie europejskie i tu się rozprzestrzenia, a wespół z niem potrzeby zbytkowe stały się konieczniejszymi, tak dalece, że piękne towary na linii Kaukazkiej, prędko się rozprzedają. Jarmark Georgijewski opatruje wszystkich mieszkańców nad wodami mingralnemi, zbogacających się kosztem tych, którzy je odwiedzają. Jarmark Kizlarski bardziej jeszcze płodami Europejskimi dogadza potrzebom możnych Ormiańskich urzędników i kupców Dagestańskich. Magazyn książek jest osobliwością, jeszcze niestychną na linii Kaukazkiej; a towar oświecenia, pomimo swej drożyzny, prędko się rozprzedają, z tej naywięcej przyczyny, że urzędnicy wojskowi, w głuchocie wawozów Kaukazkich, na kordonie służący, wśród pustey i dzikiej natury, ledwo nie jedną tylko mają rozrywkę w niemém obcowaniu z martwymi, odzywającymi się w książkach, lub z żywymi pisarzami w literaturze oyczystey.

Wszystkich kramów na naszym jarmarku było:

Z towarami bławatnemi	64	na sumę	630,000	rub.
— perskiemi . . .	18	— —	150,000	—
— suknamy . . .	15	— —	180,000	—
— galanteryami . . .	7	— —	50,000	—
— juchtem i skurami	21	— —	45,000	—
— drobnemi towarami	55	— —	160,000	—
— żelazem , . . .	12	— —	40,000	—

Z porcellaną i szkłem	2	na rubli	5,000	—
— winami	1	— —	25,000	—
— cukrem	1	— —	15,000	—
— książkami	1	— —	4,000	—

Ogółem . . . 197 na 1,304,000 rub.

W tej liczbie kramów Ormiańskich było 76, Nowo-Czerkaskich 31, Stawropolskich 72, i Wielko-Rossyjskich 18.

Dzień 14 października, uroczysty dzień narodzin NAYJAŚNIEJSZEY CESARZOWEY MARYI FEDOROWNY odznaczył się u nas drugą, niebywałą osobliwością: koncertem instrumentalnym. Wice-Gubernator E. J. Miecznikow, wywoził z Rossyi dosyć dobrą orkiestrę, a jeden z artystów *Bielusow*, godny uczeń sławnego *Bema*, wydał dla zabawy publiczności drugi koncert *Maurera*, na skrzypcach, jako też trudne jego *pot-pourri*, i prześlizczony marsz *Rodego*; uwertury PP. *Pera* i *Frenzela* dopełniły biegłego popisowania się artysty, które się zalecało czystością tonów i wyrazistością smyczka; jego *stacato* i *arpeggio* były mistrzowskie. Koncert ten i kram książek będą pierwszymi w rocznikach Stawropola, w obwodzie Kaukaskim. Niech się spółrodacy nasi dowiedzą z pociechą, że błoga oświata, nauki i sztuki piękne, dosięgają już brzegów Kubaniu i Tereku, gdzie przed trzydziestą laty, gnieździły się bandy łotrów, ze wszystkimi okropnościami zbrojstwa, Opiekuńczy Rząd całą swą zwraca uwagę na to, ażeby powściągnąć łotrstwo na pół dzikich sąsiadów naszych, przez rozszerzenie zaimowania pokoju i swobód handlowych; wkrótce może wędrownik, tak bezpiecznie będzie przebywał szczyty Kaukazu, jak Alpy Szwajcarskie.

Tegoż d. 14 odebrano tu radośną nowinę o zdobyciu Eriwanu d. 1 października. Rzecz dziwna, iż przybycie gońca z tak niespodzianą wiadomością, poprzedzone było dosyć silnem trzęsieniem ziemi. Pierwsze uderzenie przypało o godzinie 12 (d. 8 października), drugie w 7 minut słabsze, trzecie około 1szej godziny jeszcze słabsze, a czwarte o godzinie 3ciej ledwo obserwowane.

FRANCYA.

Paryż dnia 26 listopada.

(z Journal de St. Petersburg.)

Monitor zawiera rozkaz Królewski z d. 18 listopada, względem ustanowienia rady żeglarskiej w każdym porcie, stolicy okręgu morskiego, która się będzie składała ze czterech członków, to jest: prefekta morskiego, jenerał-majora marynarki i dwóch kapitanów okrętowych, albo w ich niedostatku, z dwóch kapitanów fregat. Obowiązkiem rady będzie śledzić, pod względem żeglarskim i militarnym, postępowanie kapitanów okrętowych, kapitanów fregat i innych oficerów korpusu Królewskiego marynarki, którzy dowodzą jednym, lub kilką razem statkami wojennymi. Wymuszają się tylko od tego, oficerowie dowodzący pod rozkazami Jeneralnego naczelnika, którzy spóźnie z swoim dowódzcą weyda do portu. Każdy oficer dowodzący, wezwany przed radę żeglarską, złoży prefektowi morskiemu szczegółowy opis, odbytey przezeń kampanii.

— P. Ternaux, nowo obrany deputowany Paryzki, ogłosił po wszystkich dziennikach list, w którym wyklada, z jakich powodów stawiał się u swego kolegium elektoralnego, w zamiarze wykonania przysięgi warunkowej, która nie mogła być przyjętą przez prezidenta tego kolegium. Usiłuje w tym liście okazać, przez jaki szereg wyobrażeń, zamierza wykonać, stając do przyjęcia na deputowanego, przysięgę, której wzbraniał się wykonać, stając do wotów elektoralnych.

Artykuł 37 ustawy przepisuje wyraźnie, ażeby deputowani izby byli mianowani na lat pięć, i odnawiani piątego roku; przeciwnie prawo ostatnie przepisuje, ażeby byli mianowani na lat 7 wciąż.

Przed elekcyą, należy wykonać przysięgę na wierność Królowi, na posłuszeństwo ustawie konstytucyjnej i ustawom Królestwa: zaiste jawna sprzeczność okazuje się w wykonaniu tej przysięgi;

gdyż widoczna jest, że, jeżeli dopełnia się ustawa konstytucyjna, tedy łamie się jedno z praw Królestwa, a jeżeli dopełnia się prawo, stanowiące siedmioletniość, narusza się ustawa.

Znajdując się w tej dwoistej kolei popełnienia niedorzeczności, wolałem raczej wstrzymać się od wykonania owej przysięgi, aniżeli okazać się nieposłusznym ustawie, która jest prawem fundamentalnym, świętszem od wszystkich innych, będących tylko jej wypadkiem i rozwinięciem.

Dzisiaj wezwany do izby deputowanych, obowiązki moje i położenie widzę zmienione; winienem zadosyć uczynić żądaniom tych, którzy mię swoją zaszczytliwą ufnością; już, nie jako elektor mam działać, ale jako mający należeć do nowego prawodawstwa; a przeto nie mogąc wypełnić tego zlecenia, póki nie wykonam należytej przysięgi bezwarunkowey, wykonam ją z zamiarem domagania się o zmianę prawa albo przynajmniej rotę przysięgi. Winienem to uczynić: gdyż w niniejszym stanie naszego prawodawstwa, żaden inny środek prawny do działania nie pozostaje. Jeżeli jest sprzeczność lub nieprzyzwoitość w mojem postępowaniu, uchybienie to, nie mnie powinno być przypisane: jest ono zupełnie dziełem ministrów, którzy proponowali prawo, równie jak tych, którzy je przyjęli, nie odmieniwszy rotę przysięgi.

Co się tycze wniosków, wyprowadzanych z mojego listu, mam środek: to jest oświadczenie, że działam otwarcie, że równey dokładać będę gorliwości, mocy i odwagi w bronieniu i utrzymaniu tronu konstytucyjnego, jak i w dowiedzeniu, że odpowiedzialność ministrów nie jest czczym wyrazem.

Nie mam prawa wymagania od W. Pana, Mości Redaktorze, ażeby umieścić list mój w swoim dzienniku; lecz kiedyś mię wytykał i napastował, prawości i przyzwoitości nakazują mi to uczynić. Z resztą, będąc rojalistą, jak się chlubił, nie powinien uważać za nieprzyzwoitość, umieszczenie deklaracyi obywatela, który w r. 1792 i 1815, nie lękał się wystawić swego majątku i życia w obronie tronu, a który tym bardziej uważałby się za szczęśliwego, wystawić jeszcze je dzisiaj w podobnej sprawie, gdyż w jego sposobie myślenia, zachowanie tronu, istotny ma związek z zachowaniem swobód publicznych i naszych instytutów.

(z Gazety Warszawskiej.)

Postanowienie Królewskie wydane dnia 21 z. m. dzieli na 3 części summe 35 milionów franków, przeznaczoną tegorocznym budżetem na Ministerium spraw duchownych, jako to: 1) 340,000 fr. na administracyą, 2) 32 milionów 835,000 fr. dla duchowieństwa, 13) milion 825,000 fr. na szkoły publiczne. Innem postanowieniem tegoż dnia wydanem, pensya plebanów drugiej klasy została powiększona do 1200 franków, zaczynając od dnia 1 b. m.

Odbyło się już 420 zgromadzeń wybierczych. *Gazeta Francyi* rachuje dotąd 251 rojalistów, a 140 liberalistów; obranych Deputowanymi, czyli przydając podwójne wybory, 253 rojalistów i 167 liberalistów.

NIDERLANDY.

Haga dnia 27 listopada.

Na posiedzeniu d. 22 listopada, druga izba stanów jeneralnych, przyjęła projekt do prawa, tyczący się powiększenia pożyczki 20 milionów, na rzecz posiadłości zamorskich, większością 71 głosów przeciwko 7; projekt ten odesłany będzie do izby pierwszej. (*J. d. S. P.*)

BAWARYA.

Monachium dnia 22 listopada.

(Journal de St. Petersburg.)

Dziś rano deputacya izby radców królestwa, a po niej deputacya izby deputowanych, złożyły Królowi Jmci swoje adresa w odpowiedzi na mowę J. K. M. wyrażono w nich o nieboszczyku Królu co następuje:

„Najjaśniejszy Panie!

„Izba radców Królestwa, zwołana przez W. K. M. dopełnia najpierwszej swej powinności, składając u podnóża Tronu zapewnienia niezachwianego przywiązania, wierności i czci, któremi jest przenikniona. Wysłuchała z uszanowaniem deklaracyi, któreś, W. K. M. raczył przesłać na jej zgromadzenie stanów. Wyraz uczuć W. K. M. dla pamięci zesłłego Króla, swego Ojca, żywo ją rozczulił. Naród dzieli boleść W. K. M. a razem uwielbienie wielkich jego przymiotów. Nieszczęśliwi opłakują w nim stratę geniuszu opiekuńczego, lud, ojca, który go obsypywał niezliczonymi dobrodziejstwami, a ci, którzy mieli szczęście doń się zbliżyć, opłakują najdoskonalszy wzór łagodności, dobroci i łaskawości. Rządy jego były nieprzerwanem pasmem usiłowań około tego wszystkiego, co było prawdziwie pożytecznem. Siły krajowe wewnętrzne rozwinęły się, nauki i sztuki zakwitły, a dzieła wojenska, które utworzył, uświetniły jedną z najpiękniejszych epok Bawaryi. Uznając konieczności czasu, duch jego światły zaprowadził ważne reformy, gdy razem szlachetny jego charakter za obowiązek uważał mu kazać, ugojenie ran nieuchronnych w wielkich zmianach politycznych. W epoce nawet, kiedy inne rządy znajdowały środki tylko chwilowe przeciwko niepewnościom czasu, filantropiczne jego uczucia, skłoniły go do uczynienia pierwszej próby konstytucyi. Poprzedziło to, nieśmiertelne dzieło konstytucyi, która miała w dziesięć lat później, ugruntować na zawsze szczęście narodu. „Dzięki, dzięki niewygasłe niech będą dla tego, któremuśmy winni konstytucyą!“ te są słowa, wykrzykiwane po wszystkich częściach Królestwa.”

— Przez postanowienie d. 12 Król Jmci Wirtemberski rozkazał zaciągnąć 3500 nowego żołnierza na r. 1828.

S Z W A Y C A R Y A.

— Dnia 21 listopada. —

(Journal de St. Petersburg.)

P. Henryk *Boissier*, człowiek bogaty, który umarł w Genewie, zesłłego miesiąca, w wieku podeszłym, bez successorów, następnie rozporządził swoim majątkiem: 11,800 fr. przeznaczył na zakłady dobroczynności w kantonie; 2,500 fr. po równej części, na szkoły wzajemnego uczenia; i na instytut chorych nieuleczonych w kraju *Vaud*; 5000 fr. na ocembrowanie *Rodanu*, a 2400 fr. na wystawienie pieców we dwóch kościołach; na krótki czas przed swoją śmiercią, P. *Boissier* złożył 100 ludiorów w konsystorzu *Geneńskim*, na tenże przedmiot. Lecz główną zasadą testamentu, jest legowanie funduszu 245,000 fr. dla komitetu użyteczności kantonalnej, który się będzie składał z 10 najzamożniejszych obywateli. Komitet ten, będzie miał obowiązek zarządzania i obracania na użytek procensów od tego funduszu, ku wspieraniu dobra fizycznego i moralnego w kantonie, a szczególnie w jego stolicy, bez wspierania jednak osobistego. Ma szczególnie mieć na uwadze ten komitet, polepszenie zakładów dobroczynności, szkół i instytucyj policyjnych. Wreszcie 12,000 fr. przeznaczył dla związku, a seym, wspólnie ze wzmiankowanym komitetem, ma oznaczyć tego użyte.

— Rząd Kantonu *Uri* otworzył pożyczkę 400,000 fr. na zrobienie dla powozów drogi przez górę *Sgo-Gotarda*. Seym dozwolił mu pobierania opłaty od przyjezdnych, przeznaczony na umorzenie tej pożyczki.

— Baron *Stael* zakończył życie d. 17. w zamku *Coppet*, ze zgnięty gorączki, połączonej z ciężką chorobą wątroby, która od początku, mało czyniła nadziei uleczenia. Zostawił on młodą małżonkę w znacznej bardzo brzemienności. Xiężna *Brogie*, śpiesząc ze swojego majątku w *Normandyi* do *Coppet* dla odwiedzenia brata, odebrała w drodze wiadomość o jego śmierci. Baron *Stael* miał ledwo lat 37. Ma być pogrze-

biony w swojej majątności *Coppet*, obok P. *Necker* i Pani *de Stael*.

H I S Z P A N I A.

Barcellona dnia 14 listopada.

(Journal de St. Petersburg.)

Wczora zrana, generał-porucznik, dowodzący dywizyą, odebrał od ministeryum wiadomienie, ażeby był gotowym, do wyścia w przeciagu trzech dni, po rozkazie danym od wicehrabiego *St-Priest*, naszego posła przy Królu Hiszpańskim. Prawie w tymże czasie, goniec wysłany z *Walencyi*, przywiózł ten rozkaz, a w ciągu dnia, wicehrabia *de Reiset* wydał rozkaz dzienny, z którego następnym jest wyciąg:

„Ponieważ Król Jmci polecił swojemu posłowi, generał-porucznikowi wicehrabiemu *de St-Priest*, proponować Królowi Jmci Hiszpańskiemu wyprowadzenie wojsk ze stolicy *Katalonii*, po okazaniu z jego strony życzenia, propozycya więc ta przyjęta została. Zatem wojska, składające dywizyą *Katalońską* zaczęły wyruszać do *Francyi* od d. 16 b. m. i wyjdą z *Barcellona* w ośmiu kolumnach, w dniach 16, 17, 18, 20, 22, 24, 26 i 28.“ (Dalej wyszczególnienie siły każdej kolumny.)

Rozkaz ten tak się kończy: „Generał-porucznik spodziewa się, że w tych marszach, wojska zachowają statecznie ścisłą karność, która im zjednała nayschlebniejsze pochwały, a na które zasłużyły swoim chwalebnyem postępowaniem, od czasu, jak się znajdują w *Hiszpanii*.”

„Podpisano: Wicehrabia *de Reiset*.”

— Dnia 17 —

(z teyże gazety.)

Wojska francuzkie, składające tutejszy garnizon, zaczęły już wychodzić. 41szy regiment wystąpił wczora z bronią i bagażami, na placu przechadzek *de la Rambla*, gdzie generał hrabia *Reiset* odbył jego przegląd. Późem zaraz puścił się w drogę do *Francyi*, a niezmierny natłok ludu towarzyszył mu aż za mury miasta. Dziś także wyruszają do *Francyi* szpitale wojskowe. 3ci regiment piechoty hiszpańskiej otrzymał rozkaz udania się do *Barcellona*, a regiment gwardyi *Królewskiej*, już się znajduje w naszych okolicach.

— Wicehrabia *de St-Priest*, poseł Króla Jmci francuzkiego, powrócił tu wczora z *Walencyi*, z kąd przyszedł także rozkaz, aby wojska opuściły tę warownią. Zostanie on tu podobno, aż do wyścia wojsk francuzkich, a potem pośpieszy za dworem do *Tarragony*.

— Wyprawiono na statkach z *Tarragony* 119 oficerów, którzy służyli w bandach buntowników; słychać, że będą przewiezieni do *Ceuty*, kolonii hiszpańskiej na pobrażach *Afryki*, na przeciw *Gibraltaru*. Jest jeszcze po więzieniach wielu z tych nieszczęśliwych, którzy także będą z kraju wywiezieni.— Tracenia zupełnie ustały w *Tarragonie*: od d. 8 żadnego ze zbuntowanych nie exekwowano.

Madryt d. 15 listopada.

(Journal de St. Petersburg.)

Sztafeta z *Walencyi*, przywiozła d. 7 depeche, które dały powód do rady ministeryalnej, zwołanej d. 8, a która bardzo długo trwała; d. 9, rada stanu zebrała się w wielkim komplecie. Ministrowie znajdowali się na tém posiedzeniu, którego niewiadome są wypadki.

— Rozkaz królewski d. 25 września, w tych dniach obwieszony, nakazuje juntom oczyszczającym, wskazać na przyszłość ilość pensyi na żywność, jakaby osądziły za słuszną, dla osób nieoczyszczonych w drugiej instancyi, stosownie do ich położenia.

Dnia 21 listopada.

(z Gazety Warszawskiej.)

Wojsku Francuzkiemu, wychodzącemu z *Hiszpanii* czyniono takie trudności w dostarczeniu żywności, iż Generał *Reiset* wezwać musiał do siebie w dniu wczorajszym wszystkie władze Hiszpańskie i oświadczył im, że jeśli nie usuną tych

przeszkod, które stawiają, natychmiast uwiadomi o ich postępowaniu Króla Jmci Katolickiego; zarazem napomknął im, że wojsko Francuzkie nie ruszy się z miejsca, dopóki nie zabierze z sobą wszystkich zapasów, i na przypadek, gdyby się wracać musiało, zagroził im odpowiedzialnością. Oświadczenie to skutkowało, i w tej chwili wydano rozkazy zadosyć uczynienia żądaniom Jenerała.

Ochotnicy Królewscy żądali, aby w zachodzących między nimi przestępstwach sądzeni byli przez officerów, którychby sami z pośród siebie wybierali, ale Rada Stanu nie przychyliła się do ich żądania.

PORTUGALIJA.

Lisbona dnia 9 listopada.

(Journal de St. Petersbourg.)

Postanowienie zwołujące kortezy jest w brzmieniu następującem:

„Mój dostojny i najukochańszy Brat Infant Don Miguel, zostawszy, postanowieniem d. 3 lipca r. b. mianowany Namiestnikiem Królewskim, do zarządzania temi królestwami, stosownie do ustawy konstytucyjney, gdy ustawa nakazuje w tytule 5, rozdz. 5, art. 97, aby Rejent wykonał przysięgę oznaczoną w tym artykule, przed Prezydentem izby parów, przy połączeniu izb obu; zważając, że pomienione izby są zamknięte; wysłuchawszy Rady Stanu, osądziłam za przyswoitą, użyć prawa nadanego mi przez pomienioną ustawę, tyt. 5 roz. 1 § 2, i rozkazać w imieniu Króla, aby dla aktu tylko rzeczoney przysięgi, zwołane były Kortezy nadzwyczajne.

„Carlos Honorio de Gouvea Durao, z Rady J. K. M. spełniający tymczasowie obowiązki ministrów, spraw wewnętrznych, marynarki i stusunków zamorskich, przeczyta to i uskuteczni.

„w Pałacu Ajuda, d. 4 listopada 1827.

„Podpisano ręką Infantki-Rejentki.”

Do Xięcia de Cadaval, prezydenta izby zacnych Parów.

„Mości Xięże,

„J. K. W. Infantka Rejentka rozkazuje mi w imieniu Króla, ażebym złożył W. X. M. kopiją dziś wydanego postanowienia, przez które J. K. W. zważając, że jej Dostojny Brat, Infant Don Miguel, mianowany został Namiestnikiem Królewskim, dla zarządzania temi Królestwami, stosownie do ustawy Konstytucyjney, gdy ustawa nakazuje w tytule 5, rozdz. 5, art. 97, aby Rejent wykonał przysięgę opisaną w pomienionym artykule, przed prezydentem izby parów, przy połączeniu izb obu, a że te izby są zamknięte, J. K. W. przeto uznała za przyswoitą rozkazać w imieniu Króla, i na mocy prawa nadanego jej tytułem 5, rozdz. 1, § 2 pomienioney ustawy, za porozumieniem się z Radą Stanu, aby zwołane były Kortezy nadzwyczajne, dla aktu tylko rzeczoney przysięgi, oraz, aby o tém W. X. M. było doniesiono, nie tak dla wiadomości, lecz dla uwiadomienia zacnych parów Królestwa, tak tych, którzy mieszkają w stolicy, jako i oddalonych, aby się zgromadzili do tutejszey stolicy d. 20 b. m. dla znaydowania się na posiedzeniu Królewskim, na którym się pomieniony akt odbędzie. O dniu i godzinie tej ceremonii obwieści się w czasie należytem. Oby Bóg zachował W. X. M. przez długie lata.

— Słysząc, że na jednem z posiedzeń nadzwyczajnych Rady Stanu, wniesiono postanowienie amnestyi względem wypadków w miesiącu lipcu. Radca Don Petro de Mello Breyner sprzeciwiał się, powiadając, temu z oporem, dając za przyczynę, że liczne aresztowania obywateli klass wszelkich, gdy się z wielkim odbyły hałasem, słuszna więc czekać na wyroki trybunałów. Zdanie to pociągnęło podobno za sobą wszystkie kréski.

Dnia 10 listopada.

(z teyże gazety.)

Korpus Senatu tej stolicy (przedtem wielka rada municypalna) uczynił stosownie do rozkazów rządu, potrzebne przygotowania ku przystąpieniu, wedle dawnych podań Królestwa, do uroczystego ogłoszenia, po ulicach i placach pu-

blicznych, postanowienia mianującego Infanta Don Miguel na zaszczytny urząd Jeneralnego Namiestnika Królewskiego i Rejenta. Wielka ta ceremonia, podobna do owej, którą obchodzono w roku zeszłym, w czasie zaręczyn J. K. W. z Królową Doną Maryą II, odłożona była do zeszłej środy d. 7. Z rozkazu ministryum, odłożono ją do dnia nieoznaczonego.

— Mają drukiem ogłosić proces i obronę Jenerał-porucznika Stubbs.

— Wszystkie wojska angielskie, są teraz skupione w stolicy i w okolicach. Officerowie i żołnierze sprawują się nayprzykładniej, zachowując niezmiernie surową karność; bardzo rzadko wychodzą ze swoich koszar, i zdają się codzień odosabniać się coraz bardziej. Dotąd każdej brygadzie angielskiej officer portugalski służył za tłumacza i przewodnika, lecz teraz im podziękowano.

— *Dnia 14* —

(z Gazety Warszawskiej.)

Wojskowi, uwięzieni z powodu wypadków, zaszłych w miesiącu lipcu, oddani będą pod sąd wojenny, którego posiedzenia mają się publicznie odbywać. Pułkownik Valados został wczora uwolniony z więzienia. Uwięziono zaś pewnego porucznika, który miał przeciw niemu zeznawać, lecz nie stanął. Jest rzeczą godną uwagi, iż ten porucznik został wzięty w niewolę przez wspomnionego półkownika w bitwie pod Aronches, a potem otrzymał przebaczenie.

Pan Barbacena towarzyszyć będzie Infanti Don Miguel w podróży do tutejszey stolicy, a potem wróci do Rio-Janeiro.

— *Dnia 16* —

Dodatek do dzisiejszey Gazety tutejszey zawiera następujący artykuł urzędowy:

Ministerstwo Spraw Zewnętrznych.

Przybyłe dziś statki pocztowe przywiozły listy od Posłów naszych w Londynie i Wiedniu, oraz następujący list J. K. W. Infanta Don Miguela do J. K. W. Infantki Rejentki:

„Kochana Siostrze! Lubo domyślać się mogę, iż wiesz o naywyższym postanowieniu naszego Brata i Króla, na mocy którego jestem mianowany Namiestnikiem jego i Rejentem (*sen Lugartenente e Regente*) w tych Królestwach, abym rządził niemi według ustawy, nadaney narodowi Portugalskiemu od Dostojnego Brata naszego, nie o mieszkuję atoli uwiadomić Cię, iż otrzymałem postanowienie z dnia 3 lipca r. b., którem wyraźnie upoważniony jestem do objęcia Rejencyi Królestw Portugalii i Algarhii, z ich przynależnościami. Postanowiwszy utrzymać prawa tych Królestw, i instytucye nadane prawnie od Dostojnego Brata Naszego, które wszyscy poprzysięgliśmy zachować i przestrzegać ich zachowania, oraz według nich rządzić wspomnionemi Królestwami, poczytuję za rzecz przyswoitą dać niniejsze moje uroczyste oświadczenie, abys, Kochana Siostrze, mogła je posiadać, jak należy, do wiadomości narodu, i razem, abym dowiódł, iż stale chcę przytłumić fakeye, usiłujące pod jakimkolwiek pozorem przerwać publiczną spokojność tych Królestw. Pragnę, aby raz popełnione błędy i wykroczenia zakopane zostały w zupełnym zapomnieniu, i aby zgoda i szczerze pojednanie nastąpiły po godnych ubolewania poruszeniach, które szarpały naród, sławny w dziejach z cnot swoich, waleczności, prawości, i przywiązania do Monarchów swoich. Dla uskutecznienia Królewskich rozkazów Dostojnego naszego Brata, czynię przysposobienia do powrotu do Królestwa, i proszę Cię, Kochana Siostrze, abys niezwłocznie kazała tym celem uzbroić fregatę i bryg, i posłać do portu Falmouth, iżbym ztamąd mógł udać się do Lizbony. Oby Bóg zachował Kochaną moję Siostrę przez tyle lat, ile tego życzy jej szczerze kochający brat.

(podpisano) *Infant Don Miguel.*

w Wiedniu 19 października 1827.”

Poseł nasz przy Dworze Londyńskim donosi pod dniem 3 b. m., iż tam czynią się przysposobienia do przyjęcia Infanta Don Miguela, stoso-

DODATEK

Wilno dnia 12 Grudnia v s 1827 Roku.

wnie do wysokiej jego dostojności i związków przyjaźni między Portugalią i Anglią. Przeznaczono dla niego pałac Xiążęcia Rutland. Hrabia Dudley, który w nim teraz mieszka, ofiarował go Infantowi imieniem Króla Jmci Wielkiej Brytanii. Wydano oraz rozkaz, aby dla Infanta dawano potrawy z kuchni Królewskiej i miano dla niego w pogotowiu pojazdy i konie Królewskie. Król Jmci Angielski życzy sobie widzieć kilka dni Infanta w Windsor, gdzie ma być przyjęty z największą okazałością.

Okręt liniowy Angielski *Warspite* i okręt liniowy północno-Amerykański *Farva* minęły Gibraltar, płynąc na morze Śródziemne.

ANGLIA.

Londyn dnia 28 listopada.

(z Gazety Warszawskiej).

Kapitan Parker przybył d. 2 b. m. do *Lizbony*, i obeymie dowództwo okrętu liniowego naszego *Warspite*, który popłynie na morze Śródziemne. Takież okręt *Wellesley*, pod sprawą Kapitana *Maitland* ma być również przeznaczony na wspomniane morze.

Tutejsza Gazeta *Times* spodziewa się jeszcze, iż w *Stambule* wszystko pójdzie dobrze, iż Rząd Turecki skłoni się do przyjęcia warunków, które dla niego samego są opiekuńczemi, i że wkrótce nastąpi zawieszenie broni, nie takie, do jakiego ziewolono *Ibrahima* Baszę, lecz takie, które mogło być zasadą środków, które Mocarstwa chrześcijańskie w Europie oddawna względem Grecyi ułożyły: „Gdy od tych pocieszających widoków na Wschodzie, (pisze wspomniona Gazeta) zwrócimy oczy na najdalszy przeciwny koniec stałego ładu Europy, pokazuje się obraz jeszcze w jaśniejszych i świetniejszych kolorach. Pułki nasze Angielskie miały ustąpić z Portugalii w czasie, kiedyby Rząd Portugalski został zabezpieczony od napaści zewnętrznej; Jenerał *Clinton* wywodzi z dywizją swoją z tego Królestwa, z powodu ścisłego zachowania uznanych zasad, które wyprawę naszą do Portugalii usprawiedliwiały.“

Dnia 23 b. m. spadł taki śnieg między *Londynem* i *Salisbury*, iż dochodził aż do osi pojazdów.

Podług Majora *Dunham*, znajduje się w *Afryce* żelazna moneta, której cenę wozni co tydzień obwołują podług rozkazów i interesu Sultana.

— Dnia 30 —

Dziś rano odebrane tu listy urzędowe z *Stambulu* pod d. 6 b. m. donoszą, iż nie nastąpiła odmiana w tamecznym stanie rzeczy. Wczora nadeszły tu podobne listy z *Korsu*, *Malty* i *Gibraltaru*.

Dnia 27 b. m. Hrabia *Alcudia*, Poseł Hiszpański, naradzał się długo z Hrabią *Dudley*, który tegoż dnia miał czynność z Posłem Portugalskim i sprawującym interessa Saskie w wydziale interessów zagranicznych; wczora zaś tenże Hrabia pracował z Posłem Austryackim i sprawującym interessa Francuzkie we wspomnianym wydziale.

Pan Gurney, który się gorliwie zajmuje udoskonaleniem wynalezionych przez siebie wozów parowych, miał otrzymać wezwanie, aby takim powozem odbył najpierw podróż do *Windsor*.

Dnia 26 b. m. o godzinie 2giej po północy dało się widzieć w *Carnaroon* i *Bangor*, w północnej Wallii, piękne światło, tak jasne, iż niektórzy ludzie ubierali się, mniemając, że już dniaje. Strwożyli się zaś, gdy razem uyrzeli łonę, i

zdawało im się, że na wyspie *Anglesea*, naprzeciw *Bangor*, wielki ogień wybuchnął. O w pół do 3ciej powiększyło się światło tak, iż można było wyraźnie czytać.

Odebrane tu listy z *Cap-Hayti* pod dniem 12 października, donoszą, iż Prezydent *Boyer* był bardzo chory, i nie wielką miano nadzieję o jego wyzdrowieniu. Rząd tameczny wysłał okręt z kawą, cukrem i korzeniami, wartości 500,000 franków do Europy, na wypłacenie tak części długu, należącego się Francyi, jako też prowizyi od zaciągniętej pożyczki.

Podług wiadomości z *Hawanny*, Gubernator tameczny i Intendent otrzymali własnoręczne pismo od Króla *Ferdynanda VII* z rozkazem, aby niezwłocznie zebrali milion piastrow. Znajdował się wtedy znaczny zapas w kasie, i zaraz wysłano fregatę z 600,000 piastrow do *Barcelony*. Na wyspie *Kuba* znajduje się 8000 wojska więcej, niż zwykle się utrzymuje, a jeszcze codzień spodziewają się przybycia 2000 żołnierzy z *Kadyzu* i wysp Kanaryjskich. Mówiono znów o wyprawie przeciw *Mexykowi*, i twierdzono, iż kupcy na wyspie *Kuba* przyrzekli zaliczyć tym celem 2 miliony piastrow.

TURCYA.

Od granic tureckich 24 listopada.

(z Gazety Warszawskiej.)

W Gazecie *Maltańskiej* z dnia 7 b. m., znajdujemy następujące oświadczenie Admiratów Mocarstw sprzymierzonych z d. 24 października przesłane komitetowi ciała prawodawczego Grecyi:

„Z niemałym oburzeniem dowiedzieliśmy się o tem, iż w chwili, kiedy eskadry sprzymierzone gromiły flotę *Ottomańską*, niechcąc poddać się ułożonemu zawieszeniu broni, korsarze Grecyi nie przestawali zwykłych swoich rabunków, i że rada zdobywcy morskich, jedyny trybunał upoważniony przez prawa Greckie, usiłowała prawami pozorami usprawiedliwiać te nadużycia.

„Rząd tymczasowy Grecki zdaje się mniemać, że dowódcy eskadr sprzymierzonych nie zgadzają się z sobą, pod względem przedsięwzięcia środków powściągnięcia tej nieprawnej grabieży. Myśli się on: albowiem oświadczamy mu jednomyślnie: że nie ścierpiemy wcale, ażebyście pod błahemi pozorami, mogli rozszerzać teatr wojny, a raczej zamiary rabunku.

„Nie dopuścimy Grekom przedsięwzięcia jakiegokolwiek wyprawy, krążenia po morzu albo blokady, za obrębem od *Lepantu* do *Volo*, zajmując w to *Salaminę*, *Eginę*, *Idryę* i *Spezę*.

„Nie dopuścimy, ażeby Grecy wznosili sztandar powstania do *Scio* lub *Albanii*, narażając przez to mieszkańców tych prowincyi na okropną pomocę ze strony Turków.

„Uważamy za żadne wszelkie patenta udzielane korsarzom za granicami powyżey oznaczonemi, i wojskowe statki Mocarstw sprzymierzonych otrzymają rozkaz chwytania ich wszędzie.

„Nie macie już żadnego pozorów; zawieszenie broni na morzu istnieje *de facto* ze strony Turków, ponieważ stracili całą swą flotę: pilnujcież i waszey: bo i waszą zniszczymy, jeżeli okoliczności okażą tego potrzebę, a to w celu położenia końca morskim grabieżom, które nakoniec zrzadłyby wyłączenie Greków zpod praw narodów.

„Gdy zaś wasz Rząd tymczasowy pozbawiony jest wszelkiej mocy, do ciała więc prawodawczego udajemy się z doniesieniem tych ostatecznych i nie cofniętych postanowień.

„Co się tycze sądu morskich zdobywcy, ogłaszamy go za niewłaściwy do wyrokowania, bez naszej wiedzy, o którymkolwiek z naszych statków.“

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora. Andrzej Buchariski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

О Б Ъ Я В Л Е Н І Е.

2 ИМПЕРАТОРСКАГО Воспитательнаго Дома, ошъ Сш-Пешербурскаго Опекунскаго Совѣща симъ объявляется: что въ ономъ производится съ аукціоннаго публичнаго шорга заложенное и просроченное недвижимое имѣніе Спашскаго Совѣтника Антона Юрьевича Косова, состоящее Вишебской Губерніи и Повѣща при имѣніи Лѣнцахъ дворовыхъ 4 въ деревняхъ: Козлахъ 13, Маклахахъ 16, Липовицнхъ 31, Уволочникахъ 27, Давыдовъ 24, Цыбуляхъ 22, Кузнецовой 48, и Присаршвѣ Трубецкомъ въ деревнѣ Трубачахъ 16, и шого 201 мужеска пола душъ писанныхъ по ревизіи 1816 года, съ рожденными послѣ ревизіи, со всею принадлежащею къ нимъ землею и всякимъ на оной спроеніемъ; для чего назначены сроки шоргамъ будущаго 1828 года апрѣля мѣсяца первый 17, второй 19, и третій 24 числа. Желающія купить имѣніе сіе, могутъ являться въ Опекунскій Совѣщъ показанныхъ числъ въ присудшвенное время, и видѣшь въ ономъ продаваемому имѣнію опись, условіе и форму купчей крѣпости. Экспедишоръ Осмоловски.

2 Od Rady Opiekunczej St. Petersburgskiej CESARSKIEGO Domu wychowania ninieyszem ogłasza się: iż w niej przedaje się przez aukcyę z publicznego targu oddany na ewikcyę i przeterminowany nieruchomy majątek Radcy Stanu Antoniego Jurjewicza Kossowa, położony w Witebskiej gubernii i powiecie w majątku Letcach dwornych 4, we wsiach: Kozłach 13, Makłaszach 16, Litowczyniach 31, Uwołocznicach 27, Dawydowie 24, Cybulach 22, Kuzniecowej 48, i Prystarstwie 24, Trubeckim we wsi Trubaczach 16, w ogóle 201 męskiej płci dusz, zapisanych do rewizyi 1816 roku z urodzonymi po rewizyi, ze wszelką należącą do nich ziemią, i wszelkiem na nie zabudowaniem; do czego naznaczono terminy do targow w następującym 1828 roku w miesiącu kwietniu: 1szy 17, 2gi 19, a 3ci 24; życzącą kupić takowy majątek, zechcą przybyć do Rady Opiekunczej w oznaczonych dniach w czasie posiedzeń i widzieć w niej przedającego się majątku inwentarz, warunki i formę przedajnego prawa.

Expedytor Osmołowski.

1 ИМПЕРАТОРСКАГО Воспитательнаго Дома Московскій Опекунскій Совѣщъ симъ объявляетъ, что въ ономъ будетъ продаваться съ аукціоннаго шорга заложенное и просроченное недвижимое имѣніе Полковницы Варвары Алексѣевой дочери Кузминой Караваевой, состоящее Минской Губерніи Борисовскаго Уѣзда, въ деревняхъ: съ дворами Избищъ изъ 81-19, Чисщъ 58, Вардоличахъ 30, Матесовъ 81, Юриловъ 35, Понъ 34, Лубеняхъ 16, Соковичахъ изъ 102-17, Забродъ 37, Недведницъ 7, Кругае 6; и шого 340 душъ мужеска пола, кошорому имѣнію шорги назначаюшъ бышь: первый 5, второй 9, и третій 12 числъ января мѣсяца 1828 года; почему желающіе купить и благоволишь явись въ Опекунскій Совѣщъ въ назначенные шорги, въ 10 часовъ по ушрамъ, подписывають же къ шоргамъ ежедневно, исключая праздничные дни. Ноябрь 25 дня, 1827 года.

Экспедишоръ Спрашниковъ.

Экспедишора Помощникъ Номеравцевъ.

1 Rada Opiekuncza Moskiewska CESARSKIEGO Domu Wychowania ninieyszem ogłasza, iż w niej przedawać się będzie przez aukcyę oddany na ewikcyę i przeterminowany nieruchomy majątek Półkownikowej Barbary Alexiejewej córki Kuzminey Karawajewej, położony w Mińskiej gubernii, w Borysowskim powiecie we wsiach: z dymami Izbi-szczę z 81—19, Czyste 58, Wardoliczach 30, Mateso-wie 81, Juryłowie 35, Ponie 34, Lubiенiach 16, Sokowiczach ze 102—17, Zabrodzie 37, Niedwednicy 7, Kruhle 6, w ogóle 340 dusz płci męskiej. Na sprzedaż tego majątku targi naznaczają się: 1szy 5, 2gi 9, i 3ci 12 stycznia 1828 roku; zatem życzącą ku-

pić zechcą przybydź do Rady Opiekunczej na oznaczone targi, na godzinę rotą zrana, zapisywać się zaś do targow każdodziennie, wyłączając dni świąteczne. Listopada 25 dnia 1827 roku.

Expedytor Strasznirow.

Pomocnik Expedytora Pomerancew.

1 Dla niejawienia się nikogo z życzących do targow naznaczonych w Wileńskiej Skarbowey Izbie, dla wybudowania w M. Kownie i w Kowieńskim Powiecie w M. Janowie dla Konno-Artylleryyskich N. 1 i 2 rot, stajen, maneżow i prochowych sklepow, naznaczają się nowe targi, na to wybudowanie, które odbywać się będą w Izbie Skarbowey Wileńskiej, w terminach: 1szym 19, 2gim 20, i 3cim ostateczny 21 grudnia teraszniejszego roku; na jakowe terminy wzywają się do tey Izby życzącą wziąć na siebie pomienione wybudowanie, z prawnemi ewikcyami; warunki zaś kontraktow przy targach będą objawione.

Zgodno: Sekretarz Kancellaryi Cywilnego Gubernatora Radca Honorowy Doliński.

3 Ошъ Липовско-Виленскаго Приказа Общешвеннаго Призренія объявляется, что за невозвратъ Виленскими обыващелами Варварою Фрееровою и сыномъ ея съ перваго брака Беніяминошъ Фельцбромъ слѣдуемаго Приказу капиталла 957 р. 91½ коп. серебромъ, заложенный въ обеспечение оныхъ каменны двушажный домъ къ нимъ Фрееровой и сыну ея Фельцбру принадлежащій въ Г. Вильнѣ на Замковой улицѣ подъ N. 106 находящійся, оцененный въ 5,915 руб. серебромъ, будышь продаващъ въ семь Приказъ Общешвеннаго Призренія со дня позднѣйшаго припечатанія въ Ведомостяхъ оныхъ Сполицъ чрезъ чешырѣ мѣсяца, и что къ сему особо назвачены будышь предварительные сроки. Ноябрь 30 дня 1827 года.

3 Od Magistratury Powszechney Opieki Litewsko-Wileńskiej Guber. ogłasza się, że za nie powrot Wileń. Obyw. Barbarą Frejerową i synem jey z pierwszego małżeństwa Benijami-nem Felcebrem należnego Kapitału 957 r. 91½ sr., założony na pewność onogo dom muirowany dwupiatrowy w Mieście Gubernskim Wilnie na Zamkowej Ulicy pod N. 106 sytuowany, 5915 r. sr. oceniony do pomienionych Frejerowej i syna jey Felcebra należący; będzie się sprzedawać w Magistraturze Powszechney Opieki z dnia poznieyszego zamieszczenia w wiadomościach obu stolic ninieyszey awizacyi, we czterech miascach do czego osobno będą naznaczone poprzedzające termina. 9bra 30 dnia 1827 roku.

Непременный Членъ Приказа и Кавалеръ Клейщъ.

Секретаръ Иванъ Солимани.

Начальникъ Шола Губернскій Секретаръ Андрѣевскій.

2 1827 msca decembra 4 dnia oświadczenie wespół z najsolenieyszym Manifestem w imieniu JWW. Alexandry z Kruszewskich Sosnowskiej b. Marszałkowej Ptu Tykocinskiego, tudzież Maryanny z Kruszewskich Markowskiej Radczyni województwa Podlaskiego zanosi się przeciwko JWW. Wincentemu b. szefowi Woysk Pol., Antoniemu i Janowi Kruszewskim w następnęy rzeczy: po śmierci Xiędza Antoniego Kruszewskiego starszego Katedry Wileńskiej Kanonika, summa 24,000 cz. zł. na zastawie dóbr Kretyngi, w Telszewskim Płcie, przez zesłego Xiędca Zubową formalnie zabezpieczona, oraz wszel-

kie inne fundusze w Państwie Rossyjskiem pozostałe drogą naturalnego spadku odkryły własność w jednej połowie JWW. Sosnowskiej i Markowskiej, w drugiej zaś JWW. Kruszewskich, jako rodzonych zeszłego Kanonika synowie i synowców, mimo tę niezaprzeczoną pewność JWW. Kruszewscy pod hasłem niby testamentu, który od daty nastania w 1818 roku, dotąd w żadne kraju tutejszego akta nie jest wprowadzony, z krzywdą JWW. Sosnowskiej i Markowskiej od całej summy zastawnej na Kretyndze, z kassy zeszłego Xięcia Zubowa a następnie jego sukcesorów pobierali procenta. Odlegle w Królestwie Polskiem mieszkając JWW. Sosnowska i Markowska, nie mogły znać szczegółowie funduszów zeszłego Kanonika, przekonawszy się jednak że JWW. Kruszewscy ogólny majątek stryja niewolnie zawłaszczyć usiłują, po zaarrestowaniu u JWW. Zubowów i summy zastawnej i całkowitych procentów, rozwinęły w Ziemstwie Telszewskim proceder tak o połowę powyższej summy, jako też należną, od śmierci Kanonika Kruszewskiego prowizję, nim wszakże Dekret Oczewisty zatwierdzić poszukiwanie JWW. Sosnowskiej i Markowskiej, gdyby nikt z JWW. Kruszewskimi w żadne układy o zastaw na Kretyndze i o dalsze po X. Kruszewskim fundusze nie wchodził, przez niniejsze oświadczenie zastrzegam.

Alexander Makowski Sądu Głównego Gro.
Adwokat.

Roku 1827 msca xbra 5 dnia przed aktami Ziem. Ptu Wileń. stawając osobiście WJP. Andrzej Jastrzebski Adwokat Sądu Gł. Wil. niniejsze oświadczenie wpisać do protokołu podał i one w tymże protokole własnoręcznie podpisał.

Przyjąłem Jan Zienkiewicz Regent i Kawaler.

Wolno drukować 8 grud. 1827. A. Powstański Prez. Kom. Cenz. Wileń. Radca Koll. i Kawaler.

2 Od Podolskiej Magistratury Powszechnej Opieki niniejszem ogłasza się, iż wniey przedaje się przez aukcyą z publicznego targu oddany na ewikcyą i przeterminowany dom murowany Żydów Szai i Dwoysi Karwarskich, we trzech oddziałach, pod któremi, równie pod wozownią, stajnią, i całym dziedzińcem ziemi 98 kwadr. sążni, ze wszelkimi należącemi do niego murowanemi i drewnianemi przybudowaniami, oceniony w niepalnych materyałach 10,418 rub. assygn., dla uzyskania długu, za pożyczkę w tey Magistraturze, wynoszącą oprócz procentów 5000 rubli assygn.; do czego naznaczono terminy, 1szy 12, 2gi 14 a 3ci 16 miesiąca marca następującego 1828 roku; życzący kupić ten dom zechcą przybyć do Magistratury Powszechnej Opieki w pomienionych dniach na 11 godzinę i widzieć w niey sprzedającego się domu inwentarz i warunki.

Sekretarz Czarnucki.

2 Od Podolskiej Magistratury Powszechnej Opieki niniejszem ogłasza się, iż wniey przedaje się przez aukcyą z publicznego targu oddany na ewikcyą i przeterminowany dom murowany Kamienieckich Żydów Eti Ester i syna jey Kuratora Jooja Ickowicza Cymerma-

na w mieście Kamieńcu położony, pod którym ziemi pod budowlą i bez budowli 20½ kwadr. sążni, oceniony w niepalnych materyałach 5450 rub. assygn., dla uzyskania długu, za pożyczkę przez żyda Sobelmana wynoszącą oprócz procentów 1500 rub. assygn., będzie się przedawać w tey Magistraturze we cztery miesiące od dnia późniejszego wydrukowania o tem w gazetach obu Stolic.

Sekretarz Czarnucki.

2 Od Podolskiej Magistratury Powszechnej Opieki niniejszem ogłasza się, iż w niey przedaje się przez aukcyą z publicznego targu oddany na ewikcyą i przeterminowany majątek Obywatela Józefa Białkowskiego, 12 dusz płci męskiej włościan, w Jampolskim powiecie w części wsi Koniesterina znajdujące się: ze wszelkimi należącemi do nich wygodami, gruntami i lasem, wynoszącą 68 morgów, dla uzyskania długu, za pożyczkę w Magistraturze Powszechnej Opieki wynoszącą oprócz procentów 1800 rub. assygn., będzie się przedawać w tey Magistraturze we cztery miesiące od dnia późniejszego wydrukowania o tem w gazetach obu Stolic, o czem ogłoszono będzie osobno.

Sekretarz Czarnucki.

2 Od Mohilewskiej Magistratury Powszechnej Opieki ogłasza się, iż wniey przedawać się będzie z publicznego targu oddany na ewikcyą i przeterminowany majątek obywatela Felicyana syna Józefa Kaszy, położony w Mohilewskiej Gubernii w Czerykowskim Powiecie wsi Redczyo 14 dusz płci męskiej, zapisanych do ostatniej rewizyi, z urodzonymi po niey dziećmi, ze wszelką przynależnością, z ziemią i wszelkiem na niey zabudowaniem, oceniony w proporcji dziesięcioletniej 3,950 rubli; targi naznaczone będą na mocy ukazi Rządzącego Senatu 13 maja terażń. roku, we trzy miesiące od dnia ostatniego wydrukowania w gazetach obu Stolic i w Kuryerze Litewskim, które później nastąpi, osobno w tychże gazetach. 30 listopada 1827 roku.

Sekretarz Hołyński.

3 Od Podolskiej Magistratury Powszechnej Opieki niniejszem ogłasza się, iż wniey przedaje się przez aukcyą z publicznego targu oddany na ewikcyą i przeterminowany dom murowany, kamienieckiego obywatela Żyda Abramki Fropmana, położony w cyrkule miasta, z należącemi do niego murowanemi i drewnianemi przybudowaniami, a mianowicie: ze składem, wozownią, z trzema kramami i ze sklepem, oceniony 13885 rub. assygn., dla uzyskania długu, pożyczonego w 1823 roku, wynoszącego oprócz procentów 1500 rub. srebr.; dla czego naznaczone terminy do targów; 1szy 3, 2gi 7 a 3ci ostateczny 9 marca następującego 1828 roku; życzący kupić ten dom zechcą przybyć do Magistratury Powszechnej Opieki w pomienionych dniach o 11 godzinie zrana, i widzieć w niey sprzedającego się domu inwentarz i warunki.

Sekretarz Czarnucki.

2 Opiekunowie bezwłasnowolnego JW. Józefa Hrabiego Chodkiewicza Starościca Zmnydzkiego w czasie terażniejszym osobą i interes-

)*(

sami tegoż zajmujący się znajdując: iż ukazem Rządzącego Senatu dnia 25 junii 1825 i dnia 29 8bra 1826 lat wyszłemi, *pierwszym*: długi układowe w swych skutkach wstrzymanemi, a *drugim*: tak same pozawierane układy, jako też wszelkie względem onych, w których bądźkolwiek Jurzydykcyach nastąpiły wyroki rozpoznaniu szlacheckiej Radomyślskiej Opieki i Sądu Gł. Kijowskiego Cywilnego Departamentu bezpośrednio oddanemi zostały; a stąd iż los układowych wierzyteli, jako też i istotny stan interessow pupilarnych przez koleje processowe długi nader upływ czasu w niepewności i zawieszeniu pozostawać jeszcze mogą: pragnąc przeto ze swej strony położeniem tamy i ostatecznego zakresu onym dać dowód naylepszych chęci, celem przedsięwzięcia za pośrednictwem przyjacielskiego porozumienia się skutecznego w tym tak ważnym z siebie przedmiocie środków, i ułożenia powzajemnych naymniey brzmienu wyż zacytowanych ukazow Rządzącego Senatu nieprzeciwiających się warunków, do ogólnego zebrania się dzień 27 stycznia 1828 roku w mieście Gubernialnym Kijowie przeznaczają i o przybycie na wyż onaczony termin JOO. JWW. i WW. bezwłasnowolnego swego pupilla układowych wierzyteli mają honor upraszać. Które to oświadczenie Imieniem kompletnej Opieki jako pełnomocnik teyże dla trzykrotnego ogłoszenia przez Gazety Kuryera Litewskiego w Aktach niniejszych Ziemskich Kijowskich zamieszczając, podpisem własnoręcznym stwierdzam. Stanisław Ostoja Roguski pełnomocnik opieki.

Roku 1827 dnia 31 8bra przed Aktami Ziemskimi Ptu Kijowskiego stawiać się oświadczenie W. Stanisław Ostoja Roguski Pełnomocnik Opieki JW. Józefa Hrabiego Chodkiewicza, to oświadczenie względem zaproszenia wierzyteli bezwłasnowolnego swego pupilla na dzień 27 stycznia 1828 roku dla ułożenia powzajemnych warunkow uczynione, na papierze 50 kopieykowym pisane, do akt niniejszych dla zapisania podał. Przyjąłem:

Подсудокъ Роцишевскій.

Pisarz Ziemski Pttu Kijowskiego Wincenty Kielus.

Wolno drukować 9 grudnia 1827. A. Powstański Prez. Kom. Cenz. Wileń. Radca Kolleg. i Kawaler.

2 Niżej podpisany przybyły na niejaki czas do tutejszego miasta, mam honor donieść Prześwietney Publiczności, iż mam do sprzedania rozmaite fajansowe naczynia Rossyjskiej Imperatorskiej i Kijowo-mieżygorskiej fabryki, również parcelany znacznego ze swej doskonałości P. Gernerera: niemniey naczynia szklane, wyboru P. Orłowa, sławne w obu stolicach Państwa iznakomitszych miastach Rossyi, a także Kijowskie w rozmaitym gatunku naylep-

sze cukrowe Konfitury suche i w syropie, robione z naydojrzałych fruktow. Wszystko to dostać można za pomierną cenę w pomieszkaniu moim na Zamkowej ulicy w domu Grunerta; przyczem poczytuję za obowiązek donieść Prześwietney Publiczności, że pobyt mój w tém mieście tylko do dnia 25 terażniejszego miesiąca; i że ktoby życzył mieć z wyżey opisanych naczyni dostawione pocztą, niżej podpisany obowiązuje się one upakować do podróży, tak żeby niemogły uleść naymnieyszemu uszkodzeniu. Dat roku 1827 mca xbra 3 dnia.

Третьей гилдии купецъ Ефромъ Тревовъ.
Wolno drukować Policmeyster Chrzastowski.

LITERATURA NADOBNA. Milionowy, powieść wyjęta z dzieł Zschoke, dokończenie—*POKRYE*. Wyjątki z poematu jeszcze nie drukowanego pod tytułem: Podole, przez Mauricego Goslawskiego. Do Przyjaźni p. D. S. Obraz kochanki p. A. R. Wyznanie p. A. R. Rozstanie p. A. D. Miłość i Przyjaźń p. R. Korsaka — *KRAJOZNAWSTWO*. Wiadomość o niektórych prowincjach Perskich — *HISTORIA*. Uwagi nad handlem indyjskim — *BIOGRAFIA*. Wyjątki z życia Napoleona p. Walter Skotta — *SZTUKA UCZENIA GŁUCHO NIEMYCH*. *Mimografia* czyli proba mimicznego pisania; za pośrednictwem którego możnaby ująć w pewne prawidła język głuchoniemych — *PODRÓŻE*. Pobyt P. Szabelskiego w Rio-Janeiro — *STATYSTYKA*. Obraz Państw i krajow na kuli ziemskiej — *METEOROLOGIA*. Słońca poboczne z kolumnami szczególnego kształtu i położenia — *ZOOLOGIA*. O Giraffie. (rycina przy następnym Nrze) — *BOTANIKA*. Nazwiska roślin. Grekom starożytnym znanych, na język polski przetłumaczone. Reut oka na jeografię fizyczną Wołynia i Podola przez Dra Bessera — *GEOGNOZJA*. O górze wyziewającej płomień, u Strabona pod nazwiskiem Olimpu znajomej. Odkrycie znacznej masy złota rodzimego w okolicach Mozeli. Rośliny kopalne w dolinie rzeki Ohio — *NAUKI STOSOWANE*. O handlu i żegludze Anglii i o handlowych stosunkach tego państwa z Rosyją. O rolnictwie i handlu zbożowym w Europie wschodniej, rapport P. Jakoba, Rządowi angielskiemu zdany. Ciąg 6ty. Sposób używany w Irlandyi do karmienia bydła, którego mięso ma być nasalane. Sposób przygotowywania siłki pruskiej czyli farby berlińskiej. Czyszczenie oleju w celu użycia go do palenia w lampach. Sposoby przerabiania papieru drukownego na czysty. Sposób przerabiania papieru pisanego na czysty. O przenośnych lampach gazowych. Sposób odżywienia powidłych roślin i ich części. Nowy sposób wosowania płótna na posciel. Sposób wygubienia kretow w ogrodach i na łąkach. Łatwy sposób przecinania szła wedle urodobania. Proszek do pozłacania srebra na zimno. Łatwy sposób posrebrzania kości słoniowej. Sposób zastępowania w rolnictwie gipsu mulem. Sposób dobrego hartowania stali. Udoskonalenie kapeluszy. Prędza dotąd naydelikatniejsza. Nowe maszyny. Gaz z tłuszczu klaczy. Olej z nasienia ławelny. — *NOWINY NAUKOWE*. Wysokie względy dla uczonych i nauk. Wysoka ofiara N. C. J. Maryi Fedorowny, dla Ces. Ak. N. medalow złotych ze ściepłow rniętych ręką własną N. Pani. Królewski Uniwersytet Warszawski, prelekcye na rok 1827. Królewskie Towarzystwo Warszawskie Przyjacieli Nauk. Ogłoszenie konkursu do oryginalnej komedyi Towarzystwo miłosierdzia i naukowe w Plocku. Uniwersytet Jagielloński, konkurs do katedry umiętności politycznych i t. d. Stan naukowy instytutu agronomicznego w Marymoncie 1827 r. *Nekrologi*: Czekiński, Urmowski, Wagrowski, Müller. *Etnografia* Osobliwości w ludziach. *Krajoznawstwo*. Podróże. *Historia* naturalna. *Wynalazki* mechaniczne i techniczne. *Nowe pisma peryodyczne*. *Doniesienia Bibliograficzne*. *Nowe dzieła polskie*: *Historia*. *Nauka* językow. *Nauki* początkowe. *Matematyka*. *Mineralogija*. — *Medycyna*. *Przekłady dzieł polskich na obce języki*. *Pisma peryodyczne*. *Prenumerata na nowe dzieła*: *Obraz* wieku panowania Zygmunta IIIgo *Polyhymna* czyli piękności pœzyi. *Biblioteka narodowa*. *Poezye* Mauricego Goslawskiego. *Makrobiotyka* Hufulanda Du gald Dalgetty. *O wypychaniu i zachowywaniu zwierząt*. *Nowe dzieła rossyjskie*: *Sławianszczyzna* — *Literatura* — *Teatr* — *Matematyka*. *Prenumerata* na pisma peryodyczne w Wilnie.

Kurs wileński na asygnaty od d. 9 grudnia: r. sr., 3 r. 75½ k., czer. złoty nowy rub. 11 kop. 50, stary r. 11 k. 30, imperyał 37 r. 52½ k.

Observacje meteorologiczne.	Czas obserwacji.		Wysokość Barom.		Wys. Ther. Réaun.		Wiatry.		Odmiana w powiet.	
	d.	godz.	cal.	lin.	+	—	stopni			
meteorologiczne.	d. 9	godz. 2 wiecz.	27 cal.	9,5 lin.	+ 3	—	—	—	—	Pogoda
	d. 10	— — —	27 —	7,5 —	0	—	—	—	—	Pochmurno
	d. 11	— — —	27 —	6,2 —	— 0,25	—	—	—	—	Pochmurno
	d. 12	godz. 7 zrana.	27 —	8,8 —	— 1,25	—	—	—	—	Pochmurno